

ECTS – Arkusz przedmiotu

Kod	AGH- STC- 1PC- 532-s	Nazwa Przedmiotu	Chemia fizyczna				
Prowadzący przedmiot	Dr Danuta Olszewska						
Osoby prowadzące zajęcia	Dr Danuta Olszewska, dr Andrzej Krzyżanowski dr inż. Paweł Baran, dr inż. Agnieszka Orzechowska -Zięba						
Klasa przedmiotu	Obowiązkowy	Rodzaj przedmiotu	Podstawowy				
Wydział	Energetyki i Paliw						
Kierunek	Technologia Chemiczna						
Rodzaj studiów	S	Stopień studiów	pierwszy	Semestr	V		
Rodzaje zajęć	Suma	Wykłady	Ćwiczenia	Laboratoria	Seminaria	Projekty	ECTS
Liczba godzin	105	30e	30	45	-	-	8
WWW							
Uwagi							
Cel przedmiotu - zdobyte umiejętności							
<p>Poznanie podstawowych zagadnień chemii fizycznej: stan gazowy; gazy doskonałe; gazy rzeczywiste; stan ciekły, napięcie powierzchniowe; stan koloidalny; fazy powierzchniowe, adsorpcja; elementy elektrochemii; roztwory elektrolitów; Teoria Debye'a - Hückel'a roztworów elektrolitów; współczynniki aktywności elektrolitów; ogniwa elektrochemiczne; termodynamika ogniw galwanicznych; kinetyka reakcji chemicznych; zależność szybkości reakcji od temperatury; teoria zderzeń aktywnych i teoria kompleksu aktywnego; podstawowe równania szybkości reakcji; mechanizm reakcji elementarnych; kinetyka reakcji złożonych: reakcje równoległe i następcze; reakcje łańcuchowe i wybuchowe; kinetyka reakcji w układach wielofazowych; kataliza jako dział kinetyki.</p> <p>Umiejętność określania właściwości gazów i cieczy, napięcia powierzchniowego, adsorpcji, przewodności elektrolitów, obliczanie liczb przenoszenia, SEM, szybkość reakcji, energii aktywacji za pomocą równania Arrheniusa oraz wyznaczanie rzędu reakcji i stałej szybkości reakcji.</p>							
Streszczenie przedmiotu							
<p>Stan gazowy. Gazy doskonałe Gazy rzeczywiste. Stan ciekły, napięcie powierzchniowe. Stan koloidalny. Fazy powierzchniowe, adsorpcja. Elementy elektrochemii. Roztwory elektrolitów. Teoria Debye'a - Hückel'a roztworów elektrolitów. Współczynniki aktywności elektrolitów. Ogniwa elektrochemiczne. Termodynamika ogniw galwanicznych. Kinetyka reakcji chemicznych.. Zależność szybkości reakcji od temperatury. Teoria zderzeń aktywnych i teoria kompleksu aktywnego. Podstawowe równania szybkości reakcji. Mechanizm reakcji elementarnych. Kinetyka reakcji złożonych: reakcje równoległe i następcze. Reakcje łańcuchowe i wybuchowe. Kinetyka reakcji w układach wielofazowych. Kataliza jako dział kinetyki.</p>							
Warunki uczestnictwa w przedmiocie	Wykład –obecność nieobowiązkowa, Ćwiczenia rachunkowe i laboratoria - obowiązkowe						

Forma zaliczenia przedmiotu	Zaliczenie ćwiczeń rachunkowych Zaliczenie laboratoriów Egzamin końcowy
Zasady wystawiania oceny końcowej	Średnia ważona z otrzymanych ocen.
Program wykładów	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Fizyczne właściwości cząsteczek. Moment dipolowy. Cząsteczki polarne i apolarne. Polaryzacja i polaryzowalność. Absorpcja światła, prawo Lamberta-Beera. Refrakcja. Aktywność optyczna. 2. Oddziaływania międzycząsteczkowe. Oddziaływania van der Waalsa: oddziaływania pomiędzy dipolami trwałymi, oddziaływania indukcyjne, oddziaływania dyspersyjne. Wiązanie wodorowe. 3. Stany materii. Stan gazowy. Gazy doskonałe. Kinetyczna teoria gazów. Rozkład prędkości Maxwella. Dyfuzja i efuzja. Zderzenia cząsteczek. 4. Gazy rzeczywiste. Wirialne równanie stanu. Współczynnik kompresji. Lotność. Równanie stanu van der Waalsa. Stan krytyczny. Temperatura krytyczna. Prawo stanów odpowiadających sobie. 5. Stan ciekły. Struktura cieczy. Lepkość cieczy. Napięcie powierzchniowe cieczy. Zależność napięcia powierzchniowego od temperatury. Parachora. 6. Napięcie międzyfazowe. Kohezja i adhezja. Zwilżalność - graniczny kąt zwilżania. Flotacja. Równanie Younga-Laplace'a. Napięcie powierzchniowe i prężność pary w przypadku małych kropelek. 7. Stan koloidalny. Roztwory koloidalne. Klasyfikacja układów koloidalnych.. Koloidy liofobowe i liofilowe. Makrocząsteczki. Optyczne właściwości koloidów. Elektryczne właściwości koloidów, potencjał elektrokinetyczny. Koagulacja koloidów. 8. Fazy powierzchniowe, adsorpcja. Napięcie powierzchniowe roztworów. Adsorpcja na powierzchni roztworów. Adsorpcja na powierzchniach ciał stałych. 9. Elementy elektrochemii. Roztwory elektrolitów. Metody pomiaru przewodności. Ruchliwość jonów. Liczby przenoszenia. Metoda Hittorfa. Zastosowanie pomiarów przewodności. Konduktometria. 10. Teoria elektrolitów mocnych. Moc jonowa. Asymetria chmury jonowej. Efekt Wiena. Współczynniki aktywności elektrolitów. 11. Ogniwa elektrochemiczne. Siła elektromotoryczna ogniwa. Pomiar siły elektromotorycznej. Standardowe potencjały elektrod. Termodynamika ogniw galwanicznych. 12. Kinetyka reakcji chemicznych. Szybkość reakcji. Rząd reakcji. Cząsteczkowość reakcji. Czas połówkowego przereagowania. Podstawowe równania szybkości reakcji. 13. Zależność szybkości reakcji od temperatury. Równanie Arrheniusa, energia aktywacji. Teoria zderzeniowa. Teoria stanu przejściowego. Reakcje elementarne. 14. Kinetyka reakcji złożonych: reakcje odwracalne, równoległe i następcze. Reakcje łańcuchowe i wybuchowe. 15. Kinetyka reakcji w układach wielofazowych. Kataliza jako dział kinetyki. Kinetyka reakcji jonowych i katalitycznych reakcji w roztworach. 	
Program pozostałych zajęć (ćwiczenia, laboratoria, projekty, seminaria)	
<p>Ćwiczenia rachunkowe. Właściwości gazów i cieczy. Napięcie powierzchniowe. adsorpcja. Przewodność elektrolitów. Obliczanie liczb przenoszenia. Obliczanie SEM. Szybkość reakcji. Wyznaczanie rzędu reakcji i stałej szybkości reakcji. Obliczanie energii aktywacji za pomocą równania Arrheniusa.</p> <p>Laboratorium. Cząstkowe wielkości molowe. Wzajemna rozpuszczalność cieczy. Destylacja. Chromatografia. Refraktometria. Napięcie powierzchniowe. Parachora. Lepkość cieczy i roztworów. Koagulacja koloidów Rozpuszczalność w układzie trójskładnikowym. Pomiar SEM ogniwa. Ogniwa stężeniowe. Wyznaczanie stałej szybkości reakcji. Wyznaczanie energii aktywacji. Wyznaczanie rzędu reakcji. Kataliza homogeniczna. Adsorpcja z roztworów.</p>	

Bibliografia

- 1. Atkins P.W., Podstawy chemii fizycznej, PWN W-wa 2003,**
- 2. Pigoń K., Ruziewicz Z., Chemia fizyczna, PWN Warszawa 2005,**
- 3. Holtzer M., Staronka A., Chemia Fizyczna, Wyd. AGH 2000**
- 4. J. Demichowicz-Pigoniowa: „Obliczenia fizykochemiczne”, PWN Warszawa 1997**

*** Rodzaje zajęć: ćwiczenia – ćwiczenia audytoryjne, lektoraty, zajęcia wf,
laboratoria – ćwiczenia laboratoryjne, zajęcia praktyczne, zajęcia terenowe,
seminaria –
seminaria, konwersatoria, projekty – ćwiczenia projektowe, prace kontrolne i
przejściowe**